

OBIECANY (668) *part praet pass pf*

obiecany (571), **obiecany** (96), obiecany a. obiecany (1).

o oraz e jasne; -an-; -ân, -âna, -âno, -any.

sg m N obiecany (97), obiecân (46); ~ (*attrib*) obiecany (83): ~ (*praed*) obiecân (46) *WróbŻolt, KromRozm I, KromRozm II, Dior, BibRadz (6), RejPos (29), WujJud, BudNT, ZapKościer, CzechEp, ArtKanc (3)*, obiecany (14) *BielKron, RejAp, RejPos, CzechRozm (5), SkarŻyw, CzechEp (2), KochJez, ReszPrz, WujNT*. ◇ G obiecany(e)go (50). ◇ D obiecany(e)mu (5). ◇ A obiecany (8), obiecany(e)go (36). ◇ I obiecany (15). ◇ L obiecany (14). ◇ V obiecany (3). ◇ f N obiecana (23), obiecana (2), obiecany(a) (1); ~ (*attrib*) -â (10), -a (1) *RejAp*; ~ (*praed*) -â (13), -a (1) *RejZwierc, -(a) (1) BielŻyw*. ◇ G obiecanej (106), obiecany (1) *OpecŻyw, ~ -ej (1), -(e)j (105)*. ◇ D obiecany(e)j (2). ◇ A obiecany (35). ◇ I obiecany (4). ◇ L obiecany(e)j (15). ◇ V (*attrib*) obiecany (1) *BielKron*. ◇ n N obiecany (32), obiecany (42); ~ (*attrib*) -é (24); ~ -é (1), -(e) (23); ~ (*praed*) -o (42) *LibLeg, OpecŻyw (2), PatKaz III, GlabGad KromRozm II, KromRozm III, Diar, LubPs, RejWiz, Leop, BibRadz, BielKron, RejAp (3), RejPos (24), CzechRozm, WujNT, -(e) (8) LubPs (2), BibRadz (2), RejPos, ModrzBaz, PowodPr, SkarKaz*. ◇ G obiecany (34); -ego : -égo *OpecŻyw (1:1), -(e)go (32)*. ◇ D obiecany(e)mu (3). ◇ A obiecany(e) (25). ◇ I obiecany (3). ◇ L obiecany (5), obiecany(e)m (1) *ModrzBaz*. ◇ N pl m pers (*praed*) obiecany (1). subst m obiecany (3). f obiecany (11), obiecany (3); ~ (*attrib*) ~(e) (5); ~ (*praed*) -(e) (6), -y (3); -(e) *KromRozm I, Leop, RejAp, KuczbKat, RejZwierc; -(e): -y LibLeg (1:3)*. n obiecany (3), obiecany (1); ~ (*praed*) -(e) : -y *RejPos (2:1)*. ◇ pl G obiecany (14). ◇ A subst obiecany (17). ◇ I m obiecany (1). n obiecany (1). ◇ L obiecany (4).

Składnia dopełnienia sprawcy: obiecany od kogo (65), przez kogo (25); obiecany od kogo PatKaz II RejPs (3), Leop, LubPs, RejWiz, OrzRozm, BielKron (4), RejAp (2), RejZwierc, WujJud, SkarŻyw, ZapKościer, NiemObr (2), ReszList, ArtKanc, LatHar; obiecany przez kogo OpecŻyw, BibRadz (3), ModrzBaz, SarnStat; obiecany od kogo: obiecany przez kogo LibLeg (3:4), KromRozm II (1:1), KromRozm III (2:2), Diar (1:1), RejPos (21:7), CzechRozm (3:2), CzechEp (10:1), WujNT (1:1).

Sł stp s.v. obiecać, Cn s.v. oblubienica, abo małżonka obiecana, ulubiona, Linde XVII(XVIII) w. s.v. obiecać.

1. Ten, który jest przedmiotem obietnicy; przyrzeczony; (*re*)promissus *Mącz, Vulg, Modrz, JanStat; (de)sponsus Mącz, Calep, Cn; voverans Vulg; pollicitus Calep [w tym o karach (33): LubPs (2), OrzRozm, Mącz, RejAp (10), RejPos (16), BiałKat, Górntroas (2)] (650) : OpecŻyw 8v, 175; LibLeg 10/71v; RejPs 140, 149v, 181v [2 r.], 184v, 194, 197; KromRozm III B4, E2v; BielKom G6; LubPs K2 marg [2 r.], K2, K2v, M2v marg, N4 marg; A bowiem thou nie szłaby iuz sprawa albo spor o dług ze gry/ ale z obiecany zapłaty. GroicPorz d; Zbawienie obiecany nie minie pokutujących BibRadz Job 13 arg, *6v [2 r.], Gen 12 arg, 17 arg, I 12a marg, 371b marg, II 128b marg; BielKron 13, 55, 104, 119, 380v; Stare condicionibus Obiecany rzeczy spełnić/ Trzymać vmowę. Mącz 63a; Desponsa et destinata laus, Obiecany chwał. Mącz 410b, 36b, 116a, 191b, 227a [2 r.], 333c (10); Gdy kto wlfyfy [..] ony roskofzy nieomylnie obiecany/ y wieczne y doczelne/ o barzo będzie słodko w wfciech. RejAp 88v, 9 [2 r.], 26v, 84v, 94, 127 (10); HistRzym 67v; RejPos 12v, 17 [2 r.], 17v, 32v, 39v (42); GrzegŚm 30; Abowiem y my co po tym swiecie do tego kryfu obiecany wędrujemy/*

ieftechmy podobni ku onym co w drogę idą *RejZwierc* 170; A brni beśpiecznie/ á płyn beśpiecznie do tego porthu obiecánego ſwoiego. *RejZwierc* 177, 114, 127, 127v, 139v, 141v, 177; *WujJud* 165v, 253v; *WujJudConf* 113; *BudNT* Ff8v; *CzechRozm* 105, 105v, 106v, 113v; vmysł [...] w miłośierdziu Bożem przez Chriřtuſá Iezuſá obiecánem vfaiąc [...] zmacnia ſię *ModrzBaz* 109; Hárfa/ y rymem będą cię wyznawał: Abych ták tobie wedle powinności Dług obiecány dźiėn po dźiėn oddawał. *KochPs* 88; *SkarŻyw* 262; wydali ořtatek przidaczy ſzyeřtrze ſwoy Malgorzaczyę then ktory bel obyecznan ot oycza y ot matky *ZapKořcier* 1587/70; *CzechEp* 235; Chriřtus obiecánego ducha/ wziąwřzy od Oycá/ wylał ná Apořtoły. *NiemObr* 103; *KochPam* 88; *ZawJeřt* 28; *ActReg* 9, 26; *Calep* 313a, 817b; *GrabowSet* O; *WujNT* 84, 2. *Cor* 9/5, *Hebr* 3 arg, s. 796.

obiecany dla kogo (1): Trzy głowne Pánřkie rády w S. Ewángeliey. Vbořtvo dobrowolne/ czyřtořć wiekuiřta/ y pořluřzenřtvo dořkonále/ człowieku dla Páná Bogá obiecáne. *LatHar* +++2v.

obiecany komu (147), *czemu* (5): *OpecŻyw* 174v, 184v; *PatKaz* II 65; *PatKaz* III 105; *WróbŻořt* 79/10; Azeby themu Czo nam yeřth obyeczano dořicz ſiá ſthalo, otho ſyá pylnye ſtharay *LibLeg* 7/103, 7/103, 103v, 11/27v; *RejPs* 37, 207v; *KromRozm* I B2v marg; *KromRozm* III B5; *Diar* 40 [2 r.]; *BielKom* G5; Abowiem to zbáwienie/ ktore żydom obiecano było/ tho ieřt nam przez tego Krolá nářzego dáne. *LubPs* Y6, T4, dd2v marg, dd4 marg; Pewnie ſłyřzå y widzå/ iż ſie im ſpełniło/ Cokolwiek im od Páná obiecano było. *RejWiz* 164v; *Leop* 2. *Par* 31/12, 4. *Esdr* 4/27; *BibRadz* Gen 15 arg, 17 arg, 18 arg, I 12b marg, Ps 7 arg, I 476b marg; *BielKron* 45v, 77v, 130v, 264, 318, 462, 464; *Mqcz* 176b, 272a [2 r.]; *RejAp* 5 [2 r.], 6v, 33v, 56v, 107 (9); *RejPos* 2, 2v [3 r.], 5, 5v, 6v (71); *KuczbKat* 111; *RejZwierc* 4v, 37, 128v; *WujJud* 35v; *BudBib* 2. *Mach* 4/27; *BudNT* Ff8v; *CzechRozm* 53v [2 r.], 104, 131v, 251; *ModrzBaz* 105v; *KochPs* 27; *SkarŻyw* 285; *StryjKron* 637; *KochJez* B2v; *ReszPrz* 10; *ReszList* 185; *ArtKanc* T15; *LatHar* 109; *WujNT* 68, 366, 657 marg, *Hebr* 6 arg, Yyyyy2v; *SarnStat* 4, 1086; *PowodPr* 14 marg; Płáčącym obiecána poćiechá. *SkarKaz* 638b, 6b, 517a, 638b.

obiecany czemu [= za co] (1): Mamy teř wyedźyeć/ iż odpłaty ſå obyeczáne dobrym vczynkom *KromRozm* I H2v.

obiecany na co (3): *RejPos* 273; á od Duchownych y Rycerřkich řtanow ořmą częřć dochodow ná Zořnierze Pruřskie obiecána byłå Krolowi *StryjKron* 637; *KochPam* 87.

obiecany za co (4): [złošciwego nie minie] czo ieřt złemu zá grzech iego nieomyřnie obiecano. *RejAp* 5; *RejPos* 89, 244; *LatHar* 605.

obiecany za co [= jako co] (1): [trzej królowie] dawno do zbáwienia v Prorokow y do Meřřyařzá przyzwáni/ y iemu ſå zá dźiedzictwo iego obiecáni: áby mu ſłużyli *SkarKaz* 517a.

obiecany w czym (4): [zbawienie] bylo obietzåno oytřzom w řtarym zákonie. *OpecŻyw* 150; Promissus in scripturis, W piřmie obiecány. *Mqcz* 227a; *RejAp* 96v; *WujNT* 600.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: to (4), *co* (1); *iż* (5)] (5): obáčř/ iż to bylo obiecano onemu Iákobowi Pátriárřze řwiętemu/ iż nie miåło wyriřć řceptrum krolewřkie z narodu iego *RejPos* 18v, A5v, 18v, 149, 177.

W przeciwwstawieniach: »obiecany ... nie dany, stracony« (2): Desponsa provincia nondum decreta, Obiecáne řtárořtvo ále yeřzcze nie dáne. *Mqcz* 410b; *RejPos* 106.

W połączeniach szeregowych (2): [żadna rzecz nie jest pożyteczniejsza] iáko pokóy w Náródnieniu Odkupiciéla Pána náznego Iezu Kryftá ludzióm dobréy woléy przez Anyóty opowiedziány/ y w odelzciu do Oycá zebrániu Apóstołfkiém y wżyftkim którzy po Apóstołéch idą powtórzony/ dárowány/ y obiecány [donatione relicta et repromissa. JanStat 863]. SarnStat 1086 [idem] 4.

Przysłowie: Obieczane rzeczy nykogo nieminą RejJóz K2v marg, K2.

W charakterystycznych połączeniach: obiecane(-y, -a, -o) błogosławieństwo(-a) (23), chwała (3), cokolwiek (2), dar(y) (5), dekrety pańskie [= boże], dług, dobrodziejstwa (2), dom [= królestwo niebieskie] (6), droga do Bogu Ojca, Ducha Św. (6), dziecię, dziedzictwo [= królestwo niebieskie] (2), gody, kościół, królestwo (niebieskie, święte, wieczne) (22), krys [= kres], łaska (święta) (5), krolewska łożnica, mąż [= małżonek], miejsce (6), miłosierdzie (święte) (6), moc (rozgrzeszenia) (2), nagroda, nasycenie, niebo (2), niewinność, niewola, odpłata, odpocznienie w chwale, ogień wieczny, ojczyzna (wiekuista) (5), opatrzenie, pałace [= królestwo niebieskie], pieniądze, płaca, pociecha (7), pokój (3), pomsta (9), port [= królestwo niebieskie] (5), prawa, prorok (5), przymierze (2), radości (wieczne) (7), rozkoszy (3), rzeczy (17), skarby a klenoty (krolestwa niebieskiego) (2), srogości, starostwo, strachy (3), syn (2), szaty złotem tkane, szczęście, szczodroblliwość, śmierć, towarzystwo, wieczerza [= królestwo niebieskie] (2), wrzody, wybawienie (4), wystawienie, zapłata (niebieska) (9), zbawienie (6), zmartwychwstanie, znak (3), żywot przyszły (wieczny) (4), żywność; obiecany od Boga (4), od cesarza, od KJM [= Króla Jego Miłości], od ojca, od matki, od Pana (Chrystusa) (10), od pospolstwa; obiecany przez cesarza, przez (Pana) Krystusa (Chrystusa) (Jezusa) (4), przez KJM [= Króla Jego Miłość]; obiecany z dekretu pańskiego [= bożego]; obiecany na sejmie; obiecany cesarzowi, cnotliwemu, dobremu, niewinnym dziatkom, kościołowi [= wiernym], krolowi, krześcijanom, ludowi (ludzióm) (3), mężowi, niewiernikom, Panu [= Bogu], pogaństwu, przodkom, sprawiedliwym, światu (wszytkiemu) (4), dobrym uczynkom, każdemu wiernemu (wiernym) (8), złemu; obiecany za grzechy (2); obiecany na [czyj] przyjazd, na zbawienie, na żołnierze; obiecany w Ewanjelijej, w piśmie(ch) (2), w starym zakonie; obiecany jawnie, mocnie (2), nieomylnie (2), osobliwie, rozlicznie, od początku świata, wiernie, wprzod.

Fraza: »(tak) jako było (a. jest) obiecano« [= część zdania złożonego] (5): wypifzemy gadki o rzeczach człowieku przyrodzonych [...] tak iáko ieft na przodku obiecano. GlabGad F4; RejPos 18, 22v, 26v, 107v.

Wyrażenia: »czas obiecany« [w tym: na czas obiecany (2)] [szyk 3:1] (4): BielKron 107; Diem promissorum repraesentare, Nieco ná obiecány czás pełnić/ czinić dofić obiecániu fwe mu tego dnia ná który przirzekł. Mącz 431b; RejAp 157; A gdy iufz czás obiecány ześcia iey bliŃki był/ [...] chwáliłá Pána Bogá SkarŻyw 583.

»darem obiecany« (1): [Abrahamowi błogosławieństwo] było ták dárem obiecáne iefzcie przed tym niż fię Izáák vrodził. BibRadz I 12b marg.

»z dawna (przed tym), przed tym obiecany« [szyk 20:4] (23:1): RejPs 37, 207v; BibRadz I 12b marg; BielKron 318; RejPos 2v, 9, 12v, 22v, 69 (18); [chodząc w poczciwości żywota swego nadziewać się masz] żywotá fwego wdzięcznego á wiecznego łobie z dawná obiecánego. RejZwierc 128v; [Malachijasz] o tymże/ z dawná przedtym obiecánym/ mowi (káp. 3.v 1.) w ty fłowá: Oto ia połyłam poľlá mego CzechEp 301.

»obiecana godzina« (1): niewieźz ktorey godziny przypádnie tobie obiecána godziná twoiá. *RejPos* 6v.

»obiecana nadzieja« (1): pámiętayćie/ żeście y wy niegdy byli Pogány w ćiele/ [...] bes Chrystuśá/ [...] nie máiąć obiecány nádzieie [*promissionis spem non habentes*] *Leop Eph* 2/12.

»obietnica obiecana« [szyk 2:1] (3): *OpecŻyw* 174v; Iż gdy iuż wnidyecye do tych fwoich wam z dawná o demnie [!] obiecánych obietnic/ thedy proźę was moie miłe dzyeci ábyćie mocno ítali przy mnie *RejPos* 188; *CzechRozm* 132v.

»pewnie obiecany« (1): [cnotliwy człowiek] przeštápi s tego żywota omylnego á docześnego do żywotá onego wiecznego/ iemu od wieków z dziwnemi rośkośzami zgotowaného á pewnie obiecánego. *RejZwierc* 4v.

»posłuszeństwo obiecane« (1): *Rebellis* – Posłu śzenśtwo obiecane łamiaci. *Calep* 897a.

»obiecane słowo« (3): A ty iedno moy pánie pokornie prośię rácz vtwierdzić myśl moię/ áby niewątpiá w obiecánych ślowiech twoich *RejPs* 184, 182; *RejPos* 160v.

»ziemia obiecana« = *terra (re)promissa* *Vulg, Modrz* [szyk 80:35] (115): *WróbŻółt* O5, O5v, ccv, cc2; *KromRozm I* C3v; *LubPs* K2v, S marg, V4, Z4v, dd4 marg; *Leop Gen* 15 arg, *Hebr* 11/9; Ziemiá Chánaán iest iemu [Abrahamowi] obiecána piąty kroć. *BibRadz Gen* 17 arg, *Ex* 6 arg, I 121 [2 r.], *Ios* 1 arg; *OrzRozm* E4; *BielKron* 19, 30v, 37, 40, 40v [5 r.] (21); *GrzegRóżn* G; Gomorrha, Miáśto przedtym było/ in Palestina, W obiecány ziemi gdzie teras yeť yezioro álbo martwe morze. *Mącz* 147b; Alias Palestina terra Chanaan, Obiecána ziemiá yż byłá Abráhámowi Iśáákowi y Iákobowi Pátriárchóm świątym y ych pokoleniu obiecána. *Mącz* 176b; *OrzQuin* Ov; *RejPos* 2, 2v [4 r.], 5, 24, 56 (16); *KuczKat* 25, 139 [2 r.], 140, 240; *RejZwierc* 64v, 204 [2 r.], 257; *CzechRozm* 17, 31, 53v, 57, 74v (17); *KarnNap* A2v; *ModrzBaz* 109; *SkarŻyw* 112, [197], 283 [3 r.], 325, 348 (19); *ArtKanc* T15; *WujNT* 72, 330, *Hebr* 11/9, *Zzzzzv*; *WysKaz* 11, 29 [2 r.]; Y niechćiał go [Józef swego ojca] ládá gdzie grześć/ ále ná mieyfcu ná to obránym y poświęconym/ w ziemi obiecány w Hebronie *SkarKaz* 386a.

»obiecana ziemia« [o miejscu szczęśliwym, do którego się dąży] [szyk 3:2] (5): do obiecány fię ziemi y ráiu z któregośmy wygnáni śá wracaymy. *SkarŻyw* 264, 560; *SkarKaz* 516b, 552a; zá ktorym [Odysusem] w teź tropy pływał AEneas Troiáńczyk/ Itáliey iákoby obiecány ziemié śzukáiąc/ o czym świádczy AEneis Wergiliuszowa *KlonFlis* A3v.

Szeregi: »obiecany, (i) dany« [szyk 3:1] (4): *LubPs* Y6; *RejAp* 56v; *RejPos* 219; Stąd widzimy/ iż nie śámym Apośtołom Duch S. był obiecány y dány *WujNT* 366.

»obiecany i dobrowolny« (1): tám przychodzić będyecie/ y ofiárować ofiáry [...] y ine świątości pełnić/ to iest/ przednieyíże obiecáne y dobrowolne *BielKron* 39.

»przepowiedzian i obiecany« (1): A yáko śye to [przyjście Chrystusa] wypełniło/ [...] iż śye y oftátek co yeť [...] y przez śámego páná Krytuśá y ápośtoły yego przepowedyżano y obyecano/ pewnye wypełni *KromRozm II* kv.

»obiecany i utwirdzony« (1): [wiesz] coć zá dobrodzyeyítwá śá zá to [za wiare] obiecáne/ y mocno utwirdzone *RejPos* 89.

»założony i obiecany« (1): A przedśię w piśmie świątym żywot był zámkniony: y w piśmie ś. zbáwienie od Bogá záłożone y obiecáne *CzechEp* 119.

»obiecany a (i) zaślubiony« (5): *łyłyłz/ iákie obietnice á iákie błogółáwieńftwá thym wiernym fą obiecáne y zállubione* *RejPos* 278, 107v, 182, 195v, 316v.

»obiecany i zesłany« (1): [*kościółowi*] włáwnie iest obiecány/ y zesłány Duch święty/ Duch wólákiey prawdy. *ReszPrz* 10.

»obiecany i (a) zgotowany (a. nagotowany, a. gotowy)« [*szyk 7:7*] (14): *RejAp* 192; [*wierny człowiecz*] wólztyko fie błogółáwieńftwo wypełni nád tobą/ co iest zgotowano á obiecáno wólztykim wiernym iego *RejPos* 67v, 2v, 69, 115, 177, 182v (10); *RejZwierc* 4v; *LatHar* 605; CONDVCATIO. Ten co rzeczy potrzebuąc onę naymuie zá gotowá álbo obiecáná zapłátę do czáfu. *SarnStat* 1271.

α. *O Chrystusie* (125) : *KromRozm II* e4, i3v, i4; *KromRozm III* B4v, B5; *LubPs* aa6v marg; Przyzedł potym prawdziwy Kołcioł pan Kryftus obiecány/ w ktorým boftwo iest *OrzList* c2; *BibRadz* *6v [2 r.] *Gen* 3 arg; *BielKron* 36; *RejAp* 1v [2 r.]; *RejPos* 2, 8v, 9 [2 r.], 15v, 19 (45); *RejZwierc* 124v; Abowiem w obiecánym Mełáfzu Iezufie łynu łwym/ Bog łam nas przeýzrzál/ obrał/ y vmiłował *CzechRozm* 25, 25, 30v, 92v, 107 [2 r.], 122v (10); *SkarŻyw* 3, 263, 268, [282], 349, 383 [2 r.]; gdy fie łowo ciálem ftáło/ to iest gdy fie iuz człowiek od Bogá obiecány národził/ tedy ten wolá Bożá y Bogá łame⁶⁰ nam opowiedáł *CzechEp* 250, 119, 292, 297 [3 r.], 298, 299 (13); *NiemObr* 117; Otoż się národził Kryftus obiecány/ Syn Bogá żywego, Pan nád wólzemi Pány *ArtKanc* B19v; *LatHar* 275; *WujNT* 1 marg, 49 marg, 229 marg, *Ioann* 3 arg, *Act* 3 arg; *SkarKaz* 117b, 421b.

obiecany komu, czemu (69): *OpecŻyw* 33v, 150; *WróbŻolt* vv; Y nieoddálay długo miły panie nam zesłác obiecánego z dawná od ciebye Kryftufá *RejPs* 199; *KrowObr* 82v, 142v, 216; *RejZwierc* 106v; *BibRadz* II 2a marg, 7a marg; *RejAp* 51v; Iż zbáwiciel náłz był obyeczán nie tylko wiernym/ ále y niewiernym *RejPos* 34v marg, 1v, 2v, 8, 9, 11v (43); *RejZwierc* 42; *CzechRozm* 30v, 35v, 57v [2 r.], 222; *SkarŻyw* 82, 478; Iamci iest on obiecány Wam od Bogá náznáczony. Któregoście tu czekáli *MWilKHist* F2v; *CzechEp* 294 302, 306; *LatHar* 340, 395, 528; *WujNT przedm* 31, s. 165 marg.

obiecany na co (6): to iuz ten przyzedł/ ktory obiecán był ná zbáwienie fwiátá wólztykiego. *RejPos* [310], 28v, 157v marg, 230v, 272v, 273v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [iż] (3): my ináczey o tym Kriftufie nie wiemy/ [...] iedno iż obiecán iest/ iż miał być łynem Dawidowym *RejPos* 231, 4v, 149v.

W połączeniu szeregowym (1): [*Baranek*] iuz był ná to zábiecie zgotowány/ y iáwnie obiecány y obwołány *RejAp* 109.

W charakterystycznych połączeniach: obiecany(-e) Baranek (3), *Bog, bostwo z człowieczeństwem złączone, (święty) człowiek (nasienia niewieściego)* (14), *dzieciátko, jednac, Jezus (Chrystus)* (6), *klenot Syna Bożego, (Święty) Krol* (17), *kwiat święty, mistrz, Mesyjasz* (70), *odkupiciel* (2), *Pan (Krystus)* (26), *pasterz (święty)* (2), *pocieszyciel, prorok* (2), *przyście, syn(aczek) (boży, Dawidow)* (14), *wybawiciel, zasługi zbawiciela; obiecany ludzkim (wsztykim) narodom* (4), *ludzkiemu plemieniu, przodkom* (2), *(wsztykiemu) światu* (7), *wiernym i niewiernym, wsztykim; obiecany na odkupienie świata* (2), *na ożywienie wieczne, na wybawienie, na zbawienie* (2); *obiecany od Boga* (16), *od Ojca Wiecznego; obiecany jawniej, włáwnie, na skończeniu świata.*

Fraza, »jako obiecany był« (1): gdy fie łowo ciálem ftáło. To iest/ gdy fie człowiek národził/ iáko od Bogá obiecány był. *CzechEp* 306.

Wyrażenie: »z dawna, dawno, przed tym, od wieków obiecany« [szyk 36:2] (29:5:2:2): Enoch z Eliáflem/ poznali go i już on był zbawiciel w zakonie dawno obietzany. *OpecŻyw* [162]v; *RejPs* 199; *RejAp* 51v; [*Pietrze*] już wiedz o wielkiej pocieście [...] iżechmy już oglądali oczymá fweimi Pána fwego/ á onego Mefyafzá nam od wieków zállubionego y obiecánego. *RejPos* 275v, 1v, 9, 15v, 17v, 22v (17); [*Jezusowi już za żywota oddawali chwałę onę*] która mu iáko Krolowi przedtym obiecánemu y figurowánemu należała. *CzechRozm* 195v, 57v, 70, 159, 165, 171 (8); Ale iż Bog będąc prawdziwy/ wczynił dofyć obietnicy fwey/ dawfzy páfterzá iedynego/ przedtym zdawná obiecánego *CzechEp* 332, 307; *NiemObr* 97, 117; *ArtKanc* B2v, B3, B15v, N17v; *WujNT* 299.

W wyrażeniach peryfrastycznych oznaczających Chrystusa: »obiecana krew testámentu (nowego)« (2): *RejAp* 8v; Próżność moy miły Pánie/ iedno iż muśiż zełłác onę obiecáną krew testámentu nowego *RejPos* 89.

»obiecane nasienie« [szyk 6:6] (12): *KrowObr* 216; *GrzegRóżn* G2v; *RejPosRozpr* cv [2 r.]; *CzechRozm* 44, 44v, 45v, 46v, 179; Czemu iż nie ieft X.K. ná odpor/ że przez nasienie niewieście od Bogá obiecáne/ ku ftárciu głowy węzowej właśnie y zołobná rozumieć mamy: [...] człowieká potomká niewieściego: á mianowicie Chrifułá Iezuła *CzechEp* 292, 294 [2 r.].

»obiecane plemię (święte), obiecany potomek« [szyk 11:7] (14:4): *KrowObr* 82v, 142v; By nam było nie to obiecáne plemię/ bylibychmy iefzcze w więthfzym przekłętwie niż miałtá Sodomfkie á Gomorfkie. *RejPos* 15v, 12v, 15v [2 r.], 32v, 38v, 101 v (12); ten obiecány potomek Dawidow/ naśienie niewieście y Abráhámowe/ [...] śmiercią fwą śmierć zgładził *CzechRozm* 24v, 57v [2 r.]; *CzechEp* 302.

»obiecana (święta) światłość« [szyk 6:1] (7): Zálpiewał [*Symeon*]/ iż fie oná/ iuz światłość zyawiła/ Ktora ludzkim narodom/obiecáná była. *RejZwierz* 106v; *RejPos* 15 [2 r.], 15v, 16, 58; *CzechRozm* 30v.

»obiecany w zakonie« (14): *Symeon*/ duche^m fwiętym nadchniony vznał Iezuła miłego bytz zbawicielem w zakonie obietzanym *OpecŻyw* 25v, 33v, 65v, 66, [162]v; *PatKaz III* 109v; *KromRozm II* d, d2v, k; *SkarŻyw* 82; *CzechEp* 412; Iezu Mefyafzu w zakonie ludzkiemu plemieniu obiecány/ zmiłuy fię n. *LatHar* 340; *WujNT przedm* 31; *SkarKaz* 349b.

Szeregi: »obiecany, (i) dany« (2): Pokrop co narychley rádząc pilno nędzne podwoie mizerney dułyczki fwoiey tą niewinną krwią báránká tego fwiętego/ tobie obiecánego y dánego. *RejPos* 158v; *CzechEp* 296.

»obiecany i prorokowan« (1): tenli to już ieft/ który z dawná fwiátu ná odkupienie iego obiecany y prorokowan był *RejPos* 28v.

»przejrzany i obiecany« (1): ten fwięty páfterz/ s tháiemności á z iedności Bołthwá nam zełłány/ od wieków przeyrzány y obiecany *RejPos* 122v.

»obiecany i (a) zállubiony« [szyk 1:1] (2): przez wiárę fwoię/ [...] naydzyefz w fercu fwym tego to Kriřtułá á tego to Mefyafzá z dawná obiecánego á zállubyonego thoby *RejPos* 275v, 275v.

αα. O *Eucharystii* (1) :

Wyrażenie: »chleb obiecany« (1): Toć nie o duchownym pożywaniu/ [...] ále o fákrámeⁿtálnym y iftotnym Pan mowi: [...] Bo ten chleb tu obiecány/ Pan potym ná ołtáteczney Wieczerzy podał *WujJud* 172.

a. *Potwierdzony ślubem; sponsus, votivus, votus Calep* (6) : Votus – Obiecani, poświęconi. *Calep* 1140b, 1000a.

obiecany komu (2): Votivus – Bogu obiecani. *Calep* 1141a. *Cf* »mężowi obiecana«.

Wyrażenia:»droga obiecana« (2): [*Helena*] wezbráá fie do kościołá Wenery ná odpułt/ rzekąc iż tám drogę obiecáną miáá. *BielKron* 56; *KochFrag* 42.

»mężowi obiecana« (1): [*Scypijo*] miedzi innymi więzńiami vzrzał iedną pannę piękną [...] ktora znamienitemu młodzienczowi była poślubiona, y przyłtápewłzi [!] ku oyczu iey y ku mężowi, ktoremu była obiecana onę pannę nie łkażoną im dał *BielŻyw* 116.

2. *Przeznaczony; destinatus Mącz, Calep; fatalis Mącz* (8) : richlo przifzłó łcełcie obiecane na lokietka *PaprUp* B3v; *Calep* 313a.

obiecany komu, czemu (4): *Fatifer ensis, Miecz* od którego komu obiecána rzecz yełt zginąć *Mącz* 118c, 315d; *Nieba* nie znać przed dymem/ przyłzedł obiecány Troiéy ołtátni łtráłzná dźiéń chmurą odźiány. *GórnTroas* 9, 33.

Wyrażenie: »obiecane nieszczęście« (1): *Ut, Fatalis calamitas. Obiecáne niefzczęście. Mącz* 118c.

Szereg: »obiecany i przeznaczony« (1): mówi Ian S. iż od początku światá obiecána y przeznaczóna byłá łmierć iego [*Baranka*]. *BiałKat* 296.

3. *Zapowiedziany* (10) : á opułzczóna miáá być [*ziemia*]/ pierwey niżby dziećię ono obiecáne [*aluzja do prorocłwa Izajasza Ecce virgo concipiet tą pariet filium Vulg Is 714*]/ [...] vmiáło obráć dobre á odrzućić złe *CzechRozm* 135v.

Wyrażenia: »przez proroka, przez Ezajasza (*a. Jeremiasza, a. Abrahama*) obiecany« [*szyk 7:1*] (5:3): Wybáwienie obiecáne Syonowi przez Proroki. *BibRadz Is* 41 *arg*; A wy wierni ktorzy łtále łtoicie przy Pánu łwoim/ ciełzcie łie thą niewinną łmiercią dzyatek tych/ á tą pociechą ktora im ielt y wam włzytkim przez Proroká obiecána. *RejPos* 27v; á thu dopirko prziyimiemy wieczne przymierze z nim [*Jezusem*]/ á wieczne błogółáwienłftwo od niego ná łądzycie iego/ nam ieltzće przez ábráámá obiecáne. *RejPos* 33v, A5v, 26 [2 r.], 149; *CzechRozm* 132v.

»na dzień obiecany« (1): włzytko Przeworłko ná dźiéń od niego obiecány/ zgorzáło *OrzRozm* G2v.

Synonimy: **1.** *narzeczony, przyrzeczony; a. ofiarowany, poświęcony, łlubowany; 2. przeznaczony; 3. przepowiedziany, zapowiedziany.*

Cf **OBIECAĆ, [OBIECONY]**